

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

**COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"**

COM (83) 423

Vol. 1983/0158

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

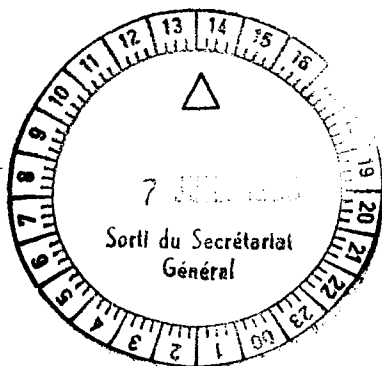
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM(83) 423 final

Bruxelles, 5 juillet 1983

Η ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 1984

(Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο
με βάση το άρθρο 3 της απόφασης για "σύγκλιση" της 18.02.1974)

COM(83) 423 final

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή διαβιβάζει την ανακοίνωση αυτή στο Συμβούλιο ενόψει της εξέτασης, στις 11 Ιουλίου, της οικονομικής κατάστασης της Κοινότητας (1), εξέταση που περιέχει κυρίως τον καθορισμό των ποσών για τους δημόσιους προϋπολογισμούς του 1984. Επισυνάπτεται επίσης, για ενημέρωση, έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στις κατευθυντήριες γραμμές που είχε χαράξει στην ανακοίνωσή της της 1ης Ιουλίου 1982 στο Συμβούλιο όσον αφορά τη δημοσιονομική πειθαρχία και την οικονομική σύγκλιση, και το δεύτερο μέρος της οποίας αναφέρεται ιδίως στην αναδιάρθρωση των δημοσίων δαπανών υπέρ των παραγωγικών δαπανών.

Το πρώτο κεφάλαιο της ανακοίνωσης παρουσιάζει τις οικονομικές προοπτικές για το 1983 και το 1984 και προβάλλει τα κυριότερα προβλήματα οικονομικής πολιτικής που θα αντιμετωπίσει η Κοινότητα. Το δεύτερο κεφάλαιο περιγράφει τη δημοσιονομική πολιτική που είναι καλύτερα προσαρμοσμένη στη σημερινή κατάσταση.

./.

(1) Σύμφωνα με το άρθρο 3 της απόφασης (74/120/ΕΟΚ) του Συμβουλίου σχετικά με την πραγματοποίηση υψηλού βαθμού σύγκλισης των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών.

Ι. Μακρο-οικονομική κατάσταση της Κοινότητας και προβλέψεις για το 1983-84

Όπως τονίζει η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της στο Συμβούλιο της 9ης Ιουνίου 1983 (1), παρατηρείται από το τελευταίο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου μικρή ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στην Κοινότητα. Το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αυξήθηκε κατά 2 %, σε ετήσιο ποσοστό, κατά τη διάρκεια των τριών τελευταίων μηνών του 1982, καθώς και κατά το πρώτο τρίμηνο του 1983. Δεν είναι ωστόσο σίγουρο ότι η ανάκαμψη θα διαρκέσει. Πράγματι, η ανάλογη αύξηση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος που παρατηρήθηκε κατά τα δύο τελευταία τρίμηνα του 1981 ανήγγειλε απλώς την ανάκαμψη κατά το 1982 και ορισμένες από τις αιτίες της ύφεσης που σημειώθηκε τον προηγούμενο χρόνο εξακολουθούν να υπάρχουν και σήμερα.

Το διεθνές περιβάλλον κατά τα δύο επόμενα χρόνια θα έχει πρωταρχική σημασία για την ανάκαμψη στην Κοινότητα. Αν και η ανάκαμψη που παρατηρείται στις Ηνωμένες Πολιτείες φαίνεται πως επιβεβαιώνεται, το βάρος του εξωτερικού χρέους σε πολλές χώρες και η μείωση των εσόδων από το πετρέλαιο στις χώρες του ΟΠΕΚ θα περιορίσουν την αύξηση του παγκοσμίου εμπορίου, που θα είναι σχεδόν ανύπαρκτη κατά το 1983 και της τάξης του 3 1/2. % τον επόμενο χρόνο. Αντίθετα, μπορεί να αναμένεται κάποια σταθερότητα των τιμών του πετρελαίου σε ονομαστικούς όρους και η αύξηση των τιμών των πρώτων υλών, εκτός του πετρελαίου, θα είναι περιορισμένη λόγω του γεγονότος ότι η ανάκαμψη της ζήτησης πραγματοποιείται με βραδύ ρυθμό καθώς και λόγω του μεγέθους των διαθεσίμων ικανοτήτων παραγωγής.

Συνολικά, το ΑΕΠ, σε πραγματικούς όρους αναμένεται ότι θα αυξηθεί μόνο κατά 1/2 % στην Κοινότητα το 1983 και κατά 1 1/2 % τον επόμενο χρόνο. Το 1984, προβλέπονται σημαντικές διαφορές ανάπτυξης μεταξύ των κρατών μελών, δεδομένου ότι η ανάπτυξη θα είναι μεγαλύτερη από 2 % στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ιταλία, ενώ θα είναι της τάξης του 0,5 % ή και χαμηλότερη στη Γαλλία και στις Κάτω Χώρες. Η ανεργία θα εξακολουθήσει να επεκτείνεται ακόμη, αν και με βραδύτερο ρυθμό από ότι κατά τους τελευταίους μήνες. Το ποσοστό ανεργίας που καθορίστηκε σε 10, 8 % τον Απρίλιο, θα αυξηθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου πρόβλεψης για να φθάσει το 11 1/2 % του ενεργού πολιτικού πληθυσμού το 1984, που αντιστοιχεί σε 13, 5 εκατ. άτομα περίπου. Ακόμη και αν οι θέσεις απασχόλησης σταματήσουν να ελαττώνονται όταν σταθεροποιηθεί η ανάκαμψη, η εξέλιξη αυτή δεν θα είναι αρκετή για να αποτραπεί η αύξηση της ανεργίας.

(1) Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην Κοινότητα, της 9ης Ιουνίου 1983 (ΕΠΙΤΡ (83)370). Οι αριθμοί που αναφέρονται στο κεφάλαιο αυτό, αποτελούν αναθεωρημένες προβλέψεις, δεν διαφέρουν αισθητά από τους αριθμούς που βρίσκονται στο έγγραφο αυτό.

Αισθητή πρόοδος πραγματοποιήθηκε όσον αφορά την καταπολέμηση του πληθωρισμού : κατά τη διάρκεια των έξι τελευταίων μηνών, ο δείκτης των τιμών καταναλωτή (διορθωμένο με τις εποχιακές διακυμάνσεις) αυξήθηκε μόνο κατά 7,6 % (ετήσιο ποσοστό). Εκτός από την επιβράδυνση της μέσης αύξησης των τιμών, παρατηρήθηκε μεγαλύτερη σύγκλιση της εξέλιξης των ποσοστών πληθωρισμού. Η αύξηση των τιμών καταναλωτή στην Κοινότητα μπορεί να φθάσει το 5 3/4 % κατά μέσο όρο, το 1984, που αντιστοιχεί στο χαμηλότερο ποσοστό αύξησης από το 1970. Ακόμη και αν οι διαφορές πληθωρισμού παραμείνουν σημαντικές, η αύξηση των τιμών θα μετριασθεί στα περισσότερα κράτη μέλη· το αποτέλεσμα αυτό θα οφείλεται σε ουσιαστική μείωση του ανά μονάδα κόστους εργασίας και στη σχετική σταθερότητα των τιμών εισαγωγής.

Χάρη στην εξέλιξη των όρων εμπορίου υπέρ της Κοινότητας κατά τη διάρκεια των δύο ετών καθώς και στη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου σε όγκο, μετά από το πρώτο εξάμηνο του 1983, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών πληρωμών πρέπει να ελαττωθεί έτσι ώστε να ισοσκελισθεί σχεδόν τον επόμενο χρόνο.

Υπάρχει ο κίνδυνος να μην πραγματοποιηθούν πλήρως οι προβλέψεις αυτές. Οι κυριότεροι λόγοι ανησυχίας οφείλονται στην εξέλιξη των αμερικανικών επιτοκίων και στην πιθανή επίπτωσή της στις τιμές συναλλάγματος, στα ευρωπαϊκά επιτόκια και στην κατάσταση δανεισμού των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών. Μία αύξηση των επιτοκίων στην Ευρώπη ανάλογη με την αύξηση που σημειώθηκε στις Ηνωμένες Πολιτείες, μπορεί να βλάψει την αναμενόμενη αργή ανάκαμψη της ανάπτυξης και των επενδύσεων. Η αύξηση του βάρους της εξυπηρέτησης του χρέους των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τη σταθερότητα του διεθνούς οικονομικού συστήματος και να εξασθενήσει περισσότερο τις αγορές εξαγωγής της Κοινότητας.

Δύο είναι τα κυριότερα προβλήματα οικονομικής πολιτικής που απειλούν τις προοπτικές αυτές :

- Κατ'αρχήν, πρέπει να διευκρινισθεί αν ο ρυθμός της οικονομικής ανάκαμψης της δραστηριότητας είναι ο κατάλληλος, δηλαδή αν ο ρυθμός αυτός είναι τόσο ευνοϊκός όσο το επιτρέπουν οι σημερινές συνθήκες.

.../...

Το ζήτημα αυτό έχει, με τη σειρά του, δύο πλευρές : τη σχετική ταχύτητα της συγκυριακής ανάκαμψης μεταξύ των χωρών και το μέσο ρυθμό της για την Κοινότητα στο σύνολό της.

Είναι απαραίτητο να διαφοροποιηθούν τα ποσοστά ανάπτυξης κατά τη διάρκεια των δεκαοχτώ επομένων μηνών, προκειμένου να εξαλειφθούν ορισμένες ανισορροπίες του ισοζυγίου πληρωμών και να γίνουν στο εσωτερικό επίπεδο νέες προσαρμογές σε θέματα προϋπολογισμού και υποχώρησης του πληθωρισμού.

Εξάλλου,

παρά τους περιορισμούς που υφίστανται σε πολλά κράτη, που η οικονομική δραστηριότητά τους δεν μπορεί να ενταθεί προτού εκδηλωθούν τα αποτελέσματα των μέτρων εξυγίανσης, τίθεται το ερώτημα αν είναι δυνατό να επιτευχθεί, κατά το 1984 και κατά μέσον όρο για την Κοινότητα, ποσοστό ανάπτυξης υψηλότερο από το ποσοστό που προβλέπεται σήμερα. Οι φυσικές ικανότητες παραγωγής είναι σαφώς διαθέσιμες, οι διεθνείς τιμές των πρώτων υλών είναι χαμηλές και είναι αναγκαίο να αποτραπεί επειγόντως η επέκταση της ανεργίας. Τίθεται το ερώτημα αν μία τέτοια προσέγγιση μπορεί να αναζητηθεί στην ενίσχυση περισσότερο ενεργών πολιτικών χωρίς, ωστόσο, να πληγούν οι μεσο-πρόθεσμοι στόχοι, όπως η αξιοπιστία των πολιτικών νομισματικής σταθερότητας, η μείωση του δημοσίου χρέους και η αναδιάρθρωση της κατανομής των πόρων μεταξύ του ιδιωτικού και του δημοσίου τομέα.

- το δεύτερο σημαντικό πρόβλημα, δηλαδή το διεθνές νομισματικό πλαίσιο, πρέπει να ληφθεί υπόψη στη διατύπωση συνολικής εκτίμησης όσον αφορά τις προσαρμογές της οικονομικής πολιτικής. Τα επιτόκια άρχισαν να σημειώνουν μικρή αύξηση στις Ηνωμένες Πολιτείες, ενώ η ανάκαμψη στην Κοινότητα εξαρτάται εν μέρει από τη μείωσή τους τόσο στην Ευρώπη όσο και στον υπόλοιπο κόσμο. Αν ένα σύνολο συνθήκης στις Ηνωμένες Πολιτείες (ισχυρή συγκυριακή ανάκαμψη, το γεγονός ότι δεν ρυθμίζεται το πρόβλημα του ελλείμματος του προϋπολογισμού και νομισματική πολιτική ουσιαστικά αυστηρή) έχει ως αποτέλεσμα μεγαλύτερη αύξηση των επιτοκίων στη χώρα αυτή, το Συμβούλιο πρέπει να επανεξετάσει την κατάσταση.

Η αυθόρμητη τάση που θα εκδηλωνόταν στην Κοινότητα μπορεί να είναι μία εξέλιξη των ευρωπαϊκών επιτοκίων παράλληλη με την αύξηση των αμερικανικών επιτοκίων που θα συνοδευόταν από αμετάβλητους στόχους δημοσιονομικής πολιτικής. Είναι ωστόσο βέβαιο ότι αυτή η σύμπτωση μπορεί να υπονομεύσει

.../...

την προβλεπόμενη ανάκαμψη. Προς το παρόν, αποτελεί μόνο μία υπόθεση και μπορούμε να ελπίζουμε ιδίως ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες θα αντιμετωπίσουν αμέσως το πρόβλημα του ελλείμματος του προϋπολογισμού του, για να αποτραπεί η πραγματοποίηση της υπόθεσης αυτής. Αν, μολαταύτα, αυτή η δυσμενής υπόθεση αποδειχθεί βάσιμη, πρέπει να γίνει επανεξέταση των χρηματοπιστωτικών πολιτικών στην Ευρώπη.

II. Γενικές κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής

Η συνέχεια που επιφυλάχθηκε στις κατευθύνσεις που περιέχονταν στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 1ης Ιουλίου 1982 σχετικά με τη δημοσιονομική πειθαρχία και την οικονομική σύγκλιση αποδεικνύουν ότι κατά το 1983 επιτεύχθηκε σε ορισμένες περιπτώσεις πολύ ενθαρρυντική πρόοδος στον έλεγχο των δημόσιων δαπανών (1), αλλά παρ'όλα αυτά, εξαιτίας του γεγονότος ιδίως της απαγορευτικής εξέλιξης των δημόσιων εσόδων, το πρόβλημα του υπερβολικού ελλείμματος των δημόσιων οικονομικών παραμένει οξύ στις περισσότερες χώρες μέλη.

Επιτακτικές ανάγκες και κίνδυνοι για το 1984

Ενόψει των προοπτικών που διαγράφηκαν παραπάνω τα καθήκοντα της δημοσιονομικής πολιτικής για το 1984 δεν μπορούν να προσδιοριστούν με απλό τρόπο. Η πολιτική αυτή πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία διαφοροποίησης μεταξύ των κρατών μελών και ευκαμψίας σε συνάρτηση με την πραγματική εξέλιξη της οικονομικής συγκυρίας.

Βέβαια προκειμένου να σταθεροποιηθεί η επιστροφή στις μεγάλες οικονομικές ισορροπίες είναι αναγκαίο να συνεχιστούν οι προσπάθειες που αποβλέπουν στο να μειωθεί μεσοπρόθεσμα το έλλειμμα των δημόσιων οικονομικών, με το να εξασφαλιστεί κυρίως καλύτερος έλεγχος των δαπανών.

Στις περισσότερες χώρες της Κοινότητας, αλλά κυρίως στο Βέλγιο, τη Δανία, την Ελλάδα, την Ιταλία και την Ιρλανδία, το έλλειμμα βρίσκεται ακόμη σε υψηλό επίπεδο, πράγμα που ενδέχεται να προκαλέσει, είτε την υπερβολική δημιουργία ρευστότητας, είτε την ώθηση προς τα πάνω των επιτοκίων, και να επηρεάσει έτσι άμεσα ή έμμεσα το ισοζύγιο των τρεχουσών πληρωμών. Οι εντάσεις αυτές αποτελούν την κληρονομιά μιας παρατεταμένης περιόδου ελλειμματικής διαχείρισης, και η δυναμική πολιτική που επιβάλλεται για το 1984 στις χώρες αυτές, για τις περισσότερες από αυτές θα είναι απλώς η έναρξη μιας συνεχούς προσπάθειας που θα πρέπει να διαρκέσει πολλά χρόνια. Στη Γαλλία, οι εξωτερικοί περιορισμοί που εμφανίστηκαν το 1982 έδειξαν ότι έπρεπε να καθοριστούν στενά όρια στο δημόσιο έλλειμμα. Στις Κάτω Χώρες, η δυναμική των δαπανών είναι τέτοια ώστε το δημόσιο έλλειμμα αυξάνεται σημαντικά από χρόνο σε χρόνο, με τρόπο που μια ανάκαμψη της ιδιωτικής ζήτησης, που είναι τη στιγμή αυτή συμπιεσμένη, θα δημιουργούσε γρήγορα σοβαρές ανισορροπίες.

Αντίθετα, η μείωση του μη συγκυριακού μέρους του δημόσιου ελλείμματος, στη Γερμανία και στο Ηνωμένο Βασίλειο - χώρες όπου μια τέτοια διόρθωση όχι μόνο θα ήταν επιθυμητή αλλά έχει γίνει και δυνατή - θα έπρεπε να πραγματοποιηθεί

(1) Παράβαλε Έκθεση σχετικά με τη δημοσιονομική πειθαρχία και την οικονομική σύγκλιση καθώς και την αναδιάρθρωση των δημόσιων δαπανών προς όφελος των παραγωγικών δαπανών (Έγγραφο II/198/83 - REV. 1)

με σύνεση, έτσι ώστε να είναι δυνατόν να αποφευχθούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική ανάπτυξη. Είναι δύσκολο να προσδιοριστεί με ακρίβεια το διαρθρωτικό μέρος του ελλείμματος και επομένως υπάρχει ο κίνδυνος να υποτιμηθεί η κυκλική σινιστώσα του πραγματικού ελλείμματος : σε μερικές περιπτώσεις η πολιτική που εφαρμόζεται μπορεί πράγματι να είναι πιο περιοριστική απ' όσο επιθυμούν οι δημόσιες αρχές.

Συγκυριακή ευκαμψία

Εάν η παγκόσμια οικονομική συγκυρία και η διεθνής χρηματοπιστωτική κατάσταση εξελίσσονταν κατά τους προσεχείς μήνες προς μία κατεύθυνση λιγότερο ευνοϊκή από την προβλεπόμενη, που θα προκαλούσε κυρίως μια πίεση προς τα άνω των επιτοκίων, και εάν, κατά συνέπεια, η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας στην Κοινότητα παρέμενε κάτω από τα αναμενόμενα, θα έπρεπε να ληφθούν τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλιστεί η υλοποίηση της ανάκαμψης και να αποφευχθεί να εφαρμοστούν ταυτόχρονα μια πολύ αυστηρή νομισματική πολιτική και μια πολύ περιοριστική δημοσιονομική πολιτική.

Στην ενδεχόμενη αυτή περίπτωση πρέπει να γίνει οπωσδήποτε αποδεκτό ότι θα πρέπει να λειτουργήσουν ελεύθερα οι αυτόματοι σταθεροποιητές, εκτός από τις χώρες εκείνες όπου η αύξηση του δημόσιου χρέους έχει γίνει ιδιαίτερα ανησυχητική. Στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, χώρες οι οποίες έχουν πραγματοποιήσει την πιο αξιοσημείωτη πρόοδο στο θέμα της υποχώρησης του πληθωρισμού, η μείωση του δημόσιου ελλείμματος πρέπει να προσαρμοστεί στην εξέλιξη της οικονομικής συγκυρίας, μέσω της εφαρμογής φορολογικών ελαφρύνσεων, ενώ ο μεσοπρόθεσμος στόχος της μείωσης του μέρους των δημόσιων δαπανών στα πλαίσια του εθνικού εισοδήματος πρέπει να διατηρηθεί.

Η ιδιαίτερη σημασία του βάρους του δημόσιου χρέους

Για να καθοριστεί η έκταση των δημοσιονομικών περιορισμών που είναι αναγκαία στις χώρες που πλήττονται ιδιαίτερα από δημοσιονομικές ανισορροπίες, η αύξηση του δημόσιου χρέους – κυρίως του εξωτερικού – και των σχετικών επιβαρύνσεων πρέπει να αποτελεί θεμελιώδες κριτήριο.

Πράγματι η αδιάκοπη αύξηση του λόγου μεταξύ του δημόσιου χρέους και του εθνικού εισοδήματος, που παρατηρείται σε πολλές χώρες της Κοινότητας (Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιρλανδία και Ιταλία), είναι φυσικό να επηρεάζει δυσμενώς τις προσδοκίες των οικονομικών παραγόντων, οι οποίοι αναμένουν αύξηση των φορολογικών επιβαρύνσεων ή μια λίγο πολύ μόνιμη άνοδο των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Η εξυπηρέτηση του χρέους έχει γίνει τόσο επαχθής ώστε το σχετικό μερίδιο της επιβάρυνσης αυτής στα πλαίσια του συνόλου των δαπανών προκαλεί πραγματική συμπίεση των άλλων δαπανών, που είναι αναγκαίες τόσο για την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων του δημόσιου ή ιδιωτικού τομέα όσο και για τη διασφάλιση της κοινωνικής προστασίας. Η συμπίεση αυτή εμφανίζεται κυρίως στο Βέλγιο, τη Δανία, την Ιρλανδία και την Ιταλία.

Οι εντάσεις αυτές οξύνονται ακόμα περισσότερο στην περίπτωση που η χρηματοδότηση των ελλειμμάτων πραγματοποιείται εν μέρει με την προσφυγή σε εξωτερικά μέσα κάλυψης, όπως συμβαίνει στο Βέλγιο, τη Δανία, την Ιρλανδία και, σε μικρότερο βαθμό, τη Γαλλία. Οι ενέργειες αυτές επιβαρύνουν το ισοζύγιο τρεχουσών πληρωμών, μερικές φορές σε τέτοιο βαθμό ώστε να προκαλούν σοβαρές ανισορροπίες και να εμπεριέχουν τον κίνδυνο πρόσθετης διόγκωσης των επιβαρύνσεων σε περίπτωση αναπροσαρμογής των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Μία σταθερή επίλυση του προβλήματος δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά μόνο με ουσιαστική μείωση του ελλείμματος, αλλά, εάν ληφθεί υπόψη η έκταση των επιβαρύνσεων από τους τόκους που δύσκολα συμπιέζονται, είναι αναγκαίο να γίνουν ορισμένες –προσωρινές– θυσίες ως προς τις άλλες δαπάνες και είναι επίσης ενδεχόμενο να αποδειχτεί σε ορισμένες περιπτώσεις αναπόφευκτη η αύξηση της φορολογίας.

Προτεραιότητα σε μέτρα εις βάρος των δημόσιων δαπανών

Η Επιτροπή εξακολουθεί να προτιμά, πράγμα που είχε δηλώσει και το προηγούμενο έτος, τις λύσεις που προσφεύγουν το λιγότερο δυνατό στην αύξηση της φορολογίας, επειδή εκτιμά ότι η σταθεροποίηση της φορολογικής πίεσης έχει σημαντικό ρόλο να παίξει στην οικονομική ανάκαμψη.

Με την ίδια προοπτική κρίνεται αναγκαίο να στραφεί η διάρθρωση των δημόσιων δαπανών ακόμα περισσότερο προς τις δαπάνες εκείνες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του παραγωγικού δυναμικού και στη βελτίωση της παραγωγικότητας. Σχετικά με αυτό η εμπειρία των τελευταίων χρόνων απέδειξε ότι πράγματι στις περισσότερες χώρες της Κοινότητας το σχετικό μερίδιο των παραγωγικών δαπανών μειώθηκε (1). Η επιτυχία των προσπαθειών αναδιάρθρωσης εξαρτάται όχι μόνο από τις επιλογές που πραγματοποιούνται κατά την εκπόνηση του προϋπολογισμού, αλλά επίσης από τον καλύτερο έλεγχο των λοιπών δαπανών και ιδίως των σχεδόν αυτόματα επαναλαμβανόμενων δαπανών, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θυσιάστούν τα παραγωγικότερα σχέδια - τα οποία συχνά εξαρτώνται από συγκεκριμένη επιλογή.

(1) Παράβαλε Έκθεση για τη δημοσιονομική πειθαρχία και την οικονομική σύγκλιση και σχετικά με την αναδιάρθρωση των δημόσιων δαπανών προς όφελος των παραγωγικών δαπανών (Έγγραφο II/198/83 - EL REV. 1).

III. Συμπεράσματα

Με βάση τις σκέψεις που αναπτύχθηκαν παραπάνω η Επιτροπή διαπιστώνει τα εξής :

- οι διαθέσιμες προβλέψεις αφήνουν να διαφανεί μια ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στην Κοινότητα. Παρ'όλα αυτά στις περισσότερες χώρες μέλη ο ρυθμός της οικονομικής επέκτασης θα είναι ασθενής ή συγκρατημένος και η συνέχιση της ανάκαμψης σε ένα ικανοποιητικό ρυθμό κατά το 1984 δεν είναι εξασφαλισμένη, τόσο εξαιτίας της αβεβαιότητας του διεθνούς κλίματος όσο και λόγω της απόνιας της εσωτερικής ζήτησης, ιδίως των επενδύσεων των επιχειρήσεων.
- στις χώρες όπου τα αποτελέσματα των εφαρμοζόμενων πολιτικών δείχνουν επαρκείς προόδους για καλύτερες οικονομικές ισορροπίες, υπάρχει κάποιο περιθώριο ελιγμού για δράση που να διευκολύνει την ανάκαμψη, υπό τον όρο όμως ότι η δράση αυτή περιλαμβάνεται σε μια αξιόπιστη προοπτική ελέγχου των ελλειμμάτων μεσοπρόθεσμα και αναδιάρθρωσης των δημοσίων οικονομικών υπέρ των παραγωγικών δαπανών. Αντίθετα, στα περισσότερα Κράτη μέλη η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών συνεχίζει να απαιτεί κατά προτεραιότητα ενέργειες συμπίεσης των ελλειμμάτων και μείωσης του μέρους των δημοσίων δαπανών στην παραγωγή.
- εάν η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας παραμείνει κατώτερη από τις προβλέψεις, η δράση των αυτόματων σταθεροποιητών δεν θα πρέπει να εμποδιστεί, παρά μόνο στις χώρες όπου το δημόσιο χρέος φθάνει σε ιδιαίτερα ανησυχητικό επίπεδο. Οι χώρες όπου το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει μειωθεί σε παραδεκτά επίπεδα θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν το ενδεχόμενο μιας ορισμένης ελάφρυνσης της φορολογίας τους προκειμένου να αποφευχθεί η ενεργοποίηση νέων δυνάμεων που συντελούν στην ύφεση.
- κύριος άξονας της δημοσιονομικής πολιτικής παραμένει η μεσοπρόθεσμη εξυγίανση, αλλά η πολιτική αυτή πρέπει να εφαρμόζεται με αρκετή ευκαμψία έτσι ώστε να είναι δυνατόν να αντιμετωπιστούν τα απρόβλεπτα της οικονομικής συγκυρίας, πράγμα που ευνοεί τη σύγκλιση των οικονομικών εξελίξεων στο εσωτερικό της Κοινότητας.
- πρέπει να εξασφαλιστεί ο στενός συντονισμός - σε κάθε κράτος μέλος και σε κοινοτικό επίπεδο - μεταξύ της νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής, έτσι ώστε το σύνολο των πολιτικών αυτών να μη θέτει σε κίνδυνο την - ήδη πολύ μέτρια - οικονομική ανάπτυξη και να μην επιδεινώνει την ανεργία, στην περίπτωση που θα επιδεινωνόταν το διεθνές νομισματικό πλαίσιο.